

Rodinná sláva.

Romanek a Pojiseň. — Napsal Ferdinand Sobla.

„Ale jakým způsobem může zachránit před soudek s baronem Sieburkem?“ tázala se konečně Jella.

„Vezmu si barona sama!“ odvětila Muša pevným hlasem. „Já po boku starého barona nemusím oplakávat žádnou ztracenou státi a nikdy nedopustím, aby mladší sestra mě překonala svým duchovním hrůstivím. Ty, drábko Jello, už víš, s kým budeš šťastna, já se přičiním, abych byla šťastna s tím, kdo nejspíše nevědomky by zmařil štěstí tvé.“

Jella měla ovšem některé námitek, jichžto vyvrácení sobě co nejtočněji přála a jež vyslovovala tolika s největší obavou, aby snad zase mlžkem nezmizelo blaho, jež právě jí zasvítlo.

„A jak hodláš všechno to změnit?“ tázala se konečně, neustále v úzkostech, je-li Muša vůbec ještě s to, aby jí vysvobodila.

„To všechno nech na mě starost,“ těšila ji Muša, „a měj dobru na tom, že sobě barona Sieburka vzít nemusíš a že je sobě nevezmeš. Dle toho se říd, provedení zůstává mně!“

Bylo blízko půlnoci, když Muša s Jellou se loučily ve vroucím objímání; obě plny nejtajnějšího blaha.

Na temnomodré obloze vzešly už všechny hvězdy ve své nedostupné kráse, celou přírodou dýchalo nehlubší upokojení, když také ještě nespali ani Žiga ani Romuald.

Žiga měl v Praze ještě poradu se svým věřitelem Samuelem Hirschem. Jednou Romualdovym směnkou snažil se zaplatiti u něho část svého dluhu, druhou rád by byl u něho prodal za hotové peníze. Obojí vše měla veliké těžkosti. Konečně po dlouhém jednání Hirsch přijal jednu z fečních smének na uplacení pěti tisíc a za druhou dal šest tisíc v hotovosti, naráje, že lehkomyslně okrádá své děti.

Tím časem Romuald už všecek unaven hloužil se stýraným kořením v hustém, vysokém lese. Vyjev z večera z Hruškovského zámku brzy odbočil se silnice úvozem k Jizeři, přešel po mostě na druhý břeh a zabrán v hluboké myšlenky pustil koni uzdu, aby šel kam se mu líbí. Ten neznaje že eesty co chvíli vypínal svou šíjí do lahodného vzduchu nočního, stíhal úšima a vřítí; nevěděl kudy domů. Z jednoho úvozu přešel do druhého, do třetího; na levo na pravo leželo pokosené obilí a vydávalo jemnou vůni; tu a tam stál na mezi blízko úvozu hřídnutý zahalen od hlavy až k patě, pes podle něho zavřel, oba udivení patřili na temnou postavu opozdělého jezce, který nevímaně se přiblížil k nějaké vesnici a kůň zrychleným krokem projevoval svou radost, že už našel přibytky lidské, jezdec bodnul jej zabrnul stárou po příkopě do poli. Moudře zvíře opatrně stoupalo dále po úzkých mezech, po lukách, po skosené úrodě. Temnoty noční přibývalo, měsíce ještě nevyšel, hvězdy ozářovaly jen oblohu, ale nikoliv zemi. Tu před samým konem náhle se vzhopil se záje dlouhým skokem ze svého lůzka a zašustil obilím na sousedním poli; tu těsně kolem jezce zavířilo se nad dorůstající travou pláše rozběhl hejno koptví, nezkušená mládež ozkoušené tkajíce zmatené štepala se ve vzduchu, než se vzpamatovala a střelbitým letem následovala starých, jichžto ostrý, zakroužený hvizdot daleko pronikal tichem nočním. Kůň stanul u vyzdvížených předních prave noze, lehce si odfrkl, pohodil dlouhou hřívou zpět se svých jakřivých očí a již zase šel pozorně dále po mezi na příkop, pak do úvozu, úvozem do lesa, jenž tu stál jako vysoká a dlouhá černá stěna. U prvního rozklemutého buku, jenž tu byl jako na stráž, zastavil se. Vůk té chvíli ucitív obě ostryby v bocech, stoupal po tvrdé půdě dále do temnoty lesní. Vlhyk chladující vzduch ovampl jej, až celým tělem tak mocně se otrávil, že udílo zazvonilo. Brzy stoupal po mechu houštinou, která mu bránila, př

každém kroku. Cítil, jak jezdec jednou rukou posvětil ujal se tělo se a druhou jak nad jeho hlavou rozhrnuje větve, tu listnaté tu jehličnaté. Klopýtal o kameny a pářozny, sklouzal se po kořenech, vřámul v křeh, přebrodl se mlčným potokem a stanul mezi skalisky, nemoha ani o krok dále ku předu. Vyplašené ptačtvo lesní kustrilo nad ním v nevykypě vřehotech stromů, zpod nichž ani nebylo lze prosít k hvězdnatému obloze. Hustá tma zahalovala všechno. V ní jen jako dva žhavé uhly svítily tu a tam oči sovy.

Jezdec sestoupil, vzal koně za uzdu a vedl jej sám dále s největší obtíž, hned vzhůru, hned dolů, hned kamením, hned po mechu, nohou i rukou hledaje před sebou ve tmě cestu. Co chvíli musil se vrátiti o několik krokův, když zabředl v neproniknutelném houští, bodajícím ostrými osnovy jeho ruce, nebo šlehačím svými jehlymi do tváře. Kůň stále klesaje následoval svého vědce s rostoncím vzdorem. Asi za půl hodiny takové klopotné eesty seznal jezdec, že není možno tímto směrem postupovati dále, na nějakou cestu zmizela všechna naděje. Však jak najít vlastní svou stopu? — Ještě několik marných pokusův, protřhnouti houšť, jež kolem svírala malý, vysokým mechem porostlý prostor, a jezdec i kůň se zastavili v úplném vyslenutí. Romuald ze mlč ruky pustil uzdu svého mlého ryzáka a bez vlády sklesl do hebkého vlhkého mechu.

Hluboká, tichá noc letní se vši svou lahodou a se všemi kouzly svými zavládla vukol náde všemi slastmi a strastmi lidskými.

Při prvním úsvitu nového jitra spatřil hajný píseť se na listnatém lesním mlázi osedlaného koně ryzáka. V největším udivení přistoupil k němu blže a nžasl, když několik krokův od něho spatřil v mechu klidně spící svého pána, Romualda hraběte Krobbsa, na levé ruce a v obličejí s pruhami stýdlé krve, do nohou zabodnutý dlouhé pruty ostražin a šípku. Velké kapky rosy tkvěly spícím na vousech a vlasech dvoice rozehnaných; důstojnická čapka ležela opodál. V blízké křovině nad křísťalovou studánkou křokotal svou ranní hymnu slavil a nad híd kou parou lesní skvěly se v ranním zlatě malebné zříceniny Bězdězu.

XII.

Na Libenskú bylo velmi smutno. Hrabě Romuald navrátil se ze svého výletu na Hruškov teprv druhého dne časné ráno, když v zámku ještě všichni spali, za pomocí svého Ondřeje, jenž až do té chvíle očekával svého velitele u parkové mřížky, sestoupil s ryzáka silně pohulhávajícího a opíraje se o věrného sluhu mlčky pospíchal do svých komnat. Dnes už tomu pátý den, co od tamud nevyšel a co ani k němu neměl přístupu nikdo jiný mimo Ondřeje. Všechny okenice v pravém přízemku zamečkem byly už pátý den pevně zamčeny. Romuald, leže při lampovém světle na svém lůžku, posud ani jediným slovem nezeptal se Ondřeje, co se děje v zámku a jak to vypadá venku. Ondřej také už znal svého pána příliš dobře, aby mu něco vypravoval, nejasa ničím tázán.

Hraběnky Klára a Klotilda, dověděvše se hned na úsvitě po oči noci, kdy Romualda plny úzkosti marně byly očekávaly, že hrabě se vrátí, ovšem vyptávaly se Ondřeje, jak jeho pán se má, co dělá, možno-li k němu vstoupiti. On však neměl jiné odpovědi, leda že jeho milost hraběcí jest velice unaven, že má potřebi odpočinku a že co nejjprávníj zapověděl, aby k němu nikdo, nikdo nepřicházel. První den dámy měly na té zprávě dosti; byly vůbec rády, že Romuald bez úrazu se vrátí, neboť se obávaly, že cestou potkalo jej nějaké neštěstí. Těšily se, až po noční jízdě se zotaví, že jim z Hruškova bude vypravovati velmi mnoho zajímavého. Ale když už na i druhý i třetí i čtvrtý den to Romuald stále neopouštěl své pokoje a Ondřej stále oznamoval, že jeho milost hraběcí leží a že k němu nikdo nesmí, tu počalo být

dámám velice úzko. Mezi tím byla už i neděle, velmi deštivá, ale hajní přišli ve svém svátečním vystrojení jako v nejdůležitější den a postavili se před dveře komnat Romualdových. Čekali až do svého polehání, když ostatní lidé už se vraceli ze chrámu; ale hrabě nevyběhával. Hajný, jenž svého pána v lese byl našel a spořádku probudil, nesměl tu záhadnou a zájímavou příhodu svým ostatním kamarádům, i ačkoli jim jí ovšem ještě malebněji a dobrodružněji vyzdobenou, než jak sama o sobě byla, sdělil pod pečetí nejjprávníj mlčenlivosti, přece šeptali sobě už i dvorští lidé o posledním návratu zamečkého pána velmi mnoho, i služebníctvo zamecké tušlo už něco neobyčejného, ale určitě ho nemohl z nich nikdo ničeho povědět.

Dámy poručily Ondřeji, aby jim přímo řekl, co jeho pán dělá. Opakoval už po desáté, že leží, chvílemi už po mařarsku strašně kleje, a jídlo že nechává vždy několik hodin stát, až jest vždy studené jako led. Narážovaly, aby se zeptal, nepřejeli-li sobě Romuald neb nedovolil-li, aby někdo jej navštívil. Ondřej za některou chvíli vrátil se s vyřčením, že jeho hraběcí milost nedal ani nejmenší odpověď, avšak zdvihl ruky ke dvěma že mu pokynul k odehodu.

Dámy pohledly na sebe s nehlubším žalem. Ondřej dostal od nich obou rozkaz, aby každou hodinu přibíhával k nim se zprávou, jak hraběcí se vede, však kdyby hrabě sobě něčeho přál, ať to cokoliv, aby přišel povědět o tom ihned; také všechny poštu docházející listy a svědění hraběcí aby dříve přinesl k nim. Byly obě už v největších úzkostech, co s Romualdem se stalo v onen den jeho výletu na Hruškov. Ostýchaly se obrátiti se tam s dotazem, a doufaly aspoň dle dopisů, které tyto dni na Libenskú dojdou pod adresou Romualdovou, vniknouti do toho trapašného tajemství. Klára už několikrát napsala svému manželovi list s prosbou, aby dovolil, že jej navštíví jen na několik okamžikův; avšak posud váhala poslati mu tu písemnou upomínku, doufala, že Romuald konečně přeručí dosavadní své mlčení a neobjeví-li se sám, že jistě vzkáže, kdo k němu má přijíti. Jeden, dva dni Romuald letos už několikrát v takové odloučenosti od ostatní rodiny ztrávil, stěžuje sobě na prudké a nesnesitelné bolení hlavy, ale tak dlouho jako tento krát netrvala jeho choroba nikdy. Proto už přemýšlely hraběnky, nebylo-li by nejlépe poslati do města pro domácího lékaře, jenž jim opatří jistoty, co s Romualdem se děje, když tu vstoupil Ondřej s obočím významným na krévném a podával hraběnce Kláry veliký a těžký list, jež právě přinesla pošta. Pět pečetí se znakem hrabat Rinnbachův a na obálce pod adresou Romualdovou poznámka, že jest vloženo pět tisíc zlatých v hotovosti.

„Teď jest už zase dobře!“ radostně zvolala hraběnka Klára, když dříve než matka byla přčetla velmi nepěkné a nejasné písmo na obálce. A kvapně přejímající list z ruky matěny, podávala jej Ondřeji s rozkazem: „Jen rychle, ať hrabě dostane tento list bez prodlení!“ Ondřej, už také nemoha se dočkati, kdy pán jeho tenkrát vyjde na denní světlo, odkvapil s postovní zásylkou.

„Ubohý Romuald, proto on strání a tají se před námi!“ pokračovala hraběnka Klára. „Má starost o peníze. Poštou tak dlouhé ne nepřicházelo. Teď se mu ulíví, jistě že za nějakou chvíli jej zde spatříme. Jen ten Rinnbachův erb na pečetí jest mi velice divný.“

„Abý na Hruškově si vypůjčoval peníze, také nemohu dobře srozumět.“ zvolna kroutice hlavou odvětila hraběnka Klotilda. „Kdyby jich měl potřebi, jistě by je hledal jinde a nepokřil by se před našimi sousedy.“ Tak pošta místo nějakého vyjasnění celé situace přinesla jen novou záhadu. Obě dámy opatrně skrývajíce své starosti před komteskami, po několik hodin probíraly všechny důvody možnosti a nemožnosti, aby Romuald se byl svěčil se svými finančními rozpaky Žigovi a byl jej požádal za půjčku. Tip časem marně hečkávaly, že Romuald své komnaty opouští.

„Vždyť pak ani nevíme, je-li to opravdu nějaká půjčka.“ namítla konečně hraběnka Klotilda. „Jedn Žiga posílá ty peníze, aby Romuald za ně mu něco koupil,

nebo jest tu Žigova smlátka nějakého starého dluhu? Romuald byl vždy dobrý hospodář a ze skromných důhodův svých spíše ještě něco ušetřil, že mohl prokázat přátelskou službu i bohatším kolegům svým, když se ocitli na rozpacích. A do Žigy bych sama se domýšlela, že utrácel více, než on i Hruškov máše poskytnouti.“

„Nezbývá nám tedy přece nic jiného než pozvati lékaře.“ pravila Klára se starostlivou tváří. „A tož raději dříve než později. Napíšu té chvíli list.“ a již spěchala z komnaty matěny do svého přízemního příbytku. Cestou dala rozkaz, aby ihned se připravil povoz, že pojedje pro lékaře.

Necitila k Romualdovi žádné lásky, ale bylo jí ho líto, že se tak moří, ať už z jakékoliv příčiny. Neboť i dle těch velice kusých zpráv, které Ondřej dámám o svém pánu spíše utědřoval než přinášel, Klára seznala, že manžel její žije velice neutěšeně.

Vzpomínaje zvláště několika těch klidných knův, kteréž s ním ztrávila, nežli posléze zajeł na Hruškov, chtěla nyní učiniti pro něho všechno, aby mu způsobila nějakou úlevu, nějaké potěšení. — Také k vůli hraběnce Klotildě a svým švakrovým, které se k ní vždy chovaly s největší srdečností a jež ona navzájem také upřímně milovala, snažila se už raději zapomenouti na sebe samu a chovati se k Romualdovi tak, aby na ni nepadala žádná vina za jeho rozlanost. Není sobě ani nejmenší vědoma, že by byla dala podnět k nové a patrně prudší než kdy jindy rozmrzelosti jeho. Vypravivši povoz s listem pro lékaře, který měl Romualdovi nějakou komer vnutiti, když on od nikoho z rodiny přijati ji nechtěl, uchýlila se do své nejzdačnější komnaty a zase jednou nechala rozvíňovati se svou myslí všechny obrazy svého zmařeného života.

Té chvíli Romuald náhle vyrazil ze svých dveří a plaše mrstiv kolem sebe zachmuřeným zrakem spěchal do prvního posehodi. — Kvapně vstoupil k své matce, rozhléd se, není-li někdo u ní, a vida jí už s otevřenou náručí a s radostným okem před sebou, odporavě vztýčil proti ní dlaněmi obě ruce a mocně rozehvělým hlasem zvolal:

„Musíme se rozzejiti! Nechej a nemohu žiti dále tak jako nějaký žebrák. Přesvědčil jsem se, že jen auzně živořím. Dole v tom sklepě nebudu bydleti. Čai mi celý záholet pro sebe! Zafidim se také, jak se na mne sluší. Vám všem dávám peníze, zde je mám,“ a vytřhnuv z náprsní kapsy balíček papírů, hodil je na blízký stůl, až několik stovek se rozletělo po kobercích; „můžete bydleti ve hlavním městě, jak také na vás se sluší!“

Hraběnka s náručí neustále rozvyjatou, ale čím dále tím hloub klesající, ustrnulá ustupovala před svým synem, až se zachytila křesla, do něhož zvolna se snížila. Jen přebolestně, dlouhé vzdechnutí vymklo se z jejích pŕsou, křehotivě sklíčených, jako na znamení, že tato náhlá zdrenjící rána neujmílna konce jejímu životu. Ubohá matka hledala nějaké slovo, kterým by svého syna na té zoufalé dráze zastavila, a vše, co právě slyšela, ze své mysli vyhladila; jakoby všechna řeč jí náhle byla zmizela z paměti, nenašla ani jediného.

Ochladla se po Romualdovi, jako by chtěla přesvědčiti se, přišel-li a mluvil-li opravdu on, či měla-li pouze nějaké klamné vidění. Tu stál před ní posud, jednu ruku odmitavě vztýčenou. Ale tvář jeho byla za těch několik dní velice změněna. Slunceční páprsek pohrával sobě na ní jako na záhybech žlutého pergamentu. Romuald sestál od minulého pátku o celý věk. Jen oči byly mladší, ty plávy z chorobné stulhých líc jako dýva plameny vnitřního žáru zpod popela.

Nešťastná matka pojednou srozuměla všemu. Takto na téměř stě objevil se před ní, nebožtík muž na krátko před tím, než svému životu sám učinil konec. Po každé počítala mrazení ve všech kostech, kdykoliv ten obraz v mysli její se vynořil. Nyní má jej opět živý před sebou. Zhroutil se svého syna, jenž stoupá v šlépějích svého tce... V tom strašlivém poznání jakoby nová výkřik síla byla naplnila její srdce. Romuald nemá skončiti jako jeho otec. Třeba rychle jednati. Dobře, že nikdo jiný z rodiny nebyl přítomen tomuto neblahému výjevu.

STÁVÁ NADĚJE

pro nejvíce nemocného v časném užívání

DRA. PETRA

HOBOKO

Žádný případ nebyl tak závažný, žádná nemoc tak horá než, aby tento starý, dobov vyzkoušený prostředek — počítavě připravovaný a čistých, zdravých poskylujících kořenek a bylin — nebyl účinný dobře.

Revmatism, nemoc jater a ledvin, nevolnost, nápa a mnoho jiných neduhů dosněvá rychlé úlevy jeho užíváním.

Není lékem lidráckým. Pouze vřídání jednotě ho prodávají. Píše se DR. PETER FAHRNEY & SONS CO., 2301-17 Washington Blvd., CHICAGO, ILL. (V Kanadě se dočtře bene etc.)

Romualda možno snad opět utiřiti, aniž by kdo zvěděl o dnešním výbuchu jeho rozmlenosti. Tu posud stojí u dveří spíše co kajčník než co hršník. Po druhé vyšla mu matka vřstie s jasnou, laskavou tváří. Ujala ho za ledovou ruku. „Máš pravdu, milý Romualde,“ pokračovala hraběnka, „chybila jsem, že jsem hned loni neodstěhovala se s ostatními dětmi do Prahy. Dole není pro tebe dosti místa. Nemůžeš zařiditi se tam tak, jako na hlavu naší rodiny se náleží. Právě dnes jsem čtla v novinách, že v—ském domě na Malé straně uprázdnil se panský byt. Jesté dnes tam napíšu, že jej najímám a za několik dní se tam odstěhuje. Ty pak si upravíš celý zámeček dle své libosti. A měkkou ruku uhlazovala mu vlásky čela.“

„Všechno musí být jinak, vše celý zámeček dle své libosti.“ A měkkým hlasem odvětil Romuald.

„Nikdo nebude ti v něm překážeti, můj milý Romualde,“ pravila matka, „jen se netrap takovými planými starostmi.“ A začala mu sama dělati návrhy, jak by sobě každé ze zdejších pokojův měl upravit, jak by měl také nové, nádhernější okna, ať už děti, kde v zahrádě by se mělo ozjinničt, že by měl také každý rok nějakou cestu pro zábavu podniknout, vůbec věsti na své vyražení větší náklad. Romuald poslouchal poslouchal mlčky, složil hlavu na stůl, pak zase ji opět zpět o pohovku, položil ruku na matčín křín a při dalším nepřetržitém vypravování jejímu zavřel oči. Za chvíli oddychoval hlasitěji, pravidelně, zvolna, hraběnka pohledla na něho — kloně hlavu k ní usnul. Podložila mu měkký polštář, opatrně složila celé jeho tělo na pohovku a naslechnajíc, jak pevně spí, s bolestí nevysovnou dívala se na jeho změněnou tvář. Pak po špičkách jdouc zavřela zvolna dvře, vedoucí na levo i na pravo, a vyšla na chod-

bu, aby také odtud zabránila každé přehled do salonu. Tu Klára vracel se k ní mlčným krokem a s bážlivou otázkou na ubledlé tváři. Bylat právě od služebníctva dolo shrámádného uslyšela, že Romuald jest u ní. Položivši prst na rty, Klotilda vrátila se několika kroků, tichounce postevřela dvře salonu a: „Viz, tak klidně spí,“ ukázala Kláře na jejího muže. „Vše bude brzy v pořádku. Lékaře není potřebi...“

XIII.

Hruškovský zámeček ve všech svých prostorách byl naplněn panstvem, které z blízka i z daleka se sjelo na oslavu zjejtějších zámub komtesy Jelly s baronem Sieburkem. Všechny místnosti byly co nejkvělejší osvětleny, libezná vůně vanula z květinových skupin, vkusně upravených kol běloskvoucích mramorových soch, po širokých schodech, na dlouhých chodbách a uvnitř salonův. Domácí služebnictvo vesměs v nové akamitové livrejích slavnostně nadseno blýskalo se k nejočhotnější obsluze mezi dlouhými vlečkami a těžkého hedvábi, druhocennými krajkami a nejmódnějšími Pařížskými frisurami vesle se usmívající mladých i starších dám a mezi černými fraky vážných a žertujících pánuv, shromážděných vesměs k večerní zábavě v největším saloně Hruškovského zámku, v síni předkův. Po vysokých stěnách, vyzdobených nádhernými tapetami temné krvavé barvy se širokou zlatou obrubou kol stropu i v koutech, visely po obou délkách ve skvostných rámcích podobizny všech členův hraběcí rodiny Rinnbachovy v nadsivotní velikosti, od nejprvnějšího známého zakladatele této rodiny před čtyřmi sty lety až po nejstaršího nyní člena, dnes ovšem nepřítomného hraběte Felixu.

DO STARÉ VLASTI

k Vánočím a Novému roku poslejte již nyní peněžní dárky, neb na poslední dny jest mnoho zásišek a úřady v Československu nemohou stařit a tím se stává, že mnoho zásišek jest značně zdrženo, pak koruny jsou nyní laciné, před svátky budou dražší.

PŘES DVĚ STĚ MILLIONŮ KORUN

Jsmo již tímto rokem poukázali k vyplacení do Československa.

PROČ by prostřednictvím našim odeslat tak velký počet korun? PROTOŽE máme vždy ten nejlepší kurs, vše bylo rychle a správně vyřízeno až na malé neodvratitelné výjimky.

Zobdi si přejetě rychlé a správné obslužení, poslejte prostřednictvím našim. Toto jest ryze československá Národní banka pod kontrolou vlády Spoj. států. Každý podnik, výbor a úředník jest Českoslovák.

Vždy poslejte draft neb Money order a my odesleme ten nejlepší kurs v korunách. Udejte přesně jméno a adresu, komu mají být peníze vyplaceny, neb na tom velice záleží, aby výplata byla urychlena, jelikož v Československu jest mnoho měst a vesni majících to samé jméno; pak udejte správně vaše jméno a adresu a pošlete vše na —

LAWDALE NATIONAL BANK

3337-3339 West 26th Street, Chicago, Ill.

Vypište tento kupon, udejte přesně adresu a přiložte draft nebo Money Order a zaslaje vše nám.

Komu mají být peníze zaslány:

Jméno

Přesná adresa

Přiloženo \$

Kdo zaslal peníze:

Adresa